

HITKÖZSÉGI HÍRADÓ

NEM AZ A ZSIDÓ, AKINEK A SZÜLEI AZOK VOLTAK, HANEM AKINEK A GYERMEKE IS AZ LESZ! (Simon Peres)

Purim 5770.

Február 28-án, vasárnap Purim ünnepén különleges programot kínálunk minden érdeklődőnek. A festői szépségű fürdővárosba, Pöstyénbe utazunk autóbusszal, ahol a Stiefel család meghívására Szlovákia kis hitközségei közösen ünnepelnek.

Program:

12:00 – Indulás a Menház elől autóbusszal
14:00 – Városnézés Pöstyénben
16:00 – Purim 5770. a Magnolia hotelben
19:00 – Visszaindulás Komáromba
kb. 21:00 – Érkezés Komáromba, a Menházhoz

Részvételi díj: a KZSH tagjainak és mindenkinek, aki részt vett az 5770. év nagyünnepi I'tentiszteleten vagy a

chanukai programon: 7 EUR, valamint más érdeklődőnek: 14 EUR.

Magyarországi hittestvéreink számára fordítást biztosítunk!

Jelentkezési határidő: 2010. február 19. Jelentkezni a kile@menhaz.sk címen és a 00421-35-7731-224-es telefonszámon lehet.

Vidám Purimot kívánunk minden Olvasónknak!

Széder este

A Komáromi Zsidó Hitközség ezúton hív meg minden érdeklődőt hagyományos széder estjére, melyet **2010. március 30-án kedden** (második este) **18:00-kor** tartunk a Menház Wallenstein Zoltán termében Megyes Pál rabbijelölt vezetésével.

A részvételi díj 2 EUR. Jelentkezéseket a menhaz@menhaz.sk címen és a 7731-224-es telefonszámon fogad Haas Judit irodavezető legkésőbb március 22-ig.

Ünnepeljen Ön is velünk!

Újabb emléktábla Komáromban

Emléktábla az egykori neológ zsinagóga falán. A táblát Bastrnák Tibor, Deutsch Róbert és Pasternák Antal leplezte le. Az eseményről bővebben lapunk 4. és 5. oldalán olvashatnak.

Támogatónk

nka

Nemzeti Kulturális Alap

Nyertes pályázatok

A KZSH a 2010. év programjainak megvalósítására pályázatot nyert a Holland Zsidó Humanitárius Alaptól, a The Rothschild Foundation Europe-tól és a MAZSIHISZ-től. Köszönjük!

Új honlap

Megkezdte működését a Szlovákiai Zsidó Hitközségek Szövetsége új honlapja, amely a www.uzzno.sk címen már elérhető az Interneten.

Tagsági- és temetőgondozási díj

Ezúton kérjük tagjainkat és a temetőben levő sírok hozzátartozóit, hogy a 2010. évi tagsági és temetőgondozási díjat minél előbb befizetni szíveskedjenek!

a KZSH vezetősége

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetők felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Korona és devizaszámlák egyaránt!

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vgy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatinova 33, 94501 Komárno vgy

IBAN: SK525200000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (MAZSIHISZ) részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Faliújság rövid hírek

✧ A KZSH-t, a HH-t és a Shalom klubot támogatták: D.V. (Érsekújvár), B.T. (Komárom) és anonimitásukat kérő adományozók. Köszönjük!

✧ Új könyvekkel gazdagodott a KZSH Spitzer Béla Kistönyvtára, amely továbbra is várja az olvasókat félfogadási időben.

✧ Levélben kereste meg a KZSH-t Kolon község polgármestere (Nyitrai járás), segítségünket kérve a helyi Holokauszt emlékmű felállításához. A nemes cselekedet részleteiről majd folyamatosan olvashatnak lapunkban.

✧ Továbbra is várjuk cikkeiket, írásaikat bármilyen, a zsidó közösséget érintő témában a kile@menhaz.sk címre!

✧ A rozsnyói Gömöri Művelődési Központ elküldte a KZSH-nak a decemberben általuk szervezett kétnapos Holokauszt emléknap anyagát CD-n. A komoly munkát igénylő, sikeres programhoz ezúton gratulálunk!

✧ Márciusban nyílik meg Budapesten, a Magyar Zsidó Múzeumban a komáromi születésű izraeli festőművész Miriam Neiger- Fleischmann kiállítása. A meghívót következő számunkban olvashatják.

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesečnik ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – séfredaktor: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám**: EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!** S finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky – a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma támogatásával.

TRADÍCIÓ a komáromi zsinagóga hitéleti oldala

Purim

Február 28-án este olvassuk fel zsinagógáinkban Eszter könyvét, mely a gálútban (szétszóratásban) élő zsidóság számára az egyik legközelebb álló bibliai könyv történetét, mondanivalóját tekintve.

A történet közel 2500 évvel ezelőtt játszódik Babilóniában, Áchásvéros király (I. Xerxész, i. e. 485-465) idejében, ahol Hámán miniszter sugalmazására elrendeli a birodalom határain belül élő zsidók kiirtását. I. ten, a zsidóság gondviselője, akinek nevével a történet folyamán egyszer sem találkozhatunk, ezzel nagy viták elé állítva bölcseinket, hogy Eszter könyve bekerülhet-e a Biblia könyvei közé, Esztert és Mordechájít segítve megmenti népünket a véstől. Purim mondanivalója nagyon hasonló Hanuka történetéhez, ahol a zsidóság

szintén a megsemmisüléssel nézett szembe. Hanukka alkalmával a szellemi megsemmisülés, a Tóra, a hagyományok, teljes szellemi örökségünk eltüntetésével kívánták a zsidóságot megsemmisíteni, beolvasztani a népek közé, addig Purim a fizikai megsemmisüléstől való megmenekülésre emlékeztet.

A Purimhoz különböző vallási kötelezettségek (micvák) kapcsolódnak. Az első, hogy a zsidók meghallgassák Eszter tekercsének közösségi felolvasását a zsinagógában az ünnepet köszöntő este. Egy másik előírás, az úgynevezett mislóach mánót (ajándékok küldése; sláchmónesz), azaz különböző finomságok küldése barátoknak, valamint adományt adni a szegényeknek, hogy ők se nélkülözzenek eme örömteli ünnepen. Mindennek betetőzéseként pedig lakomát csapnak, ahol a rabbik előírását követve annyit kell inni

a nagy vigadalomban, hogy ne tudjanak különbséget tenni az átkozott Hámán és az áldott Mordecháj között. Szokás ezen az ünnepen különböző jelmezekbe öltözni – szimbolizálva a szerencsétlenség és szerencse forgandóságát –, valamint purimi játékokat rendezni és különféle édességeket enni, mint például Hámán füle, flódni.

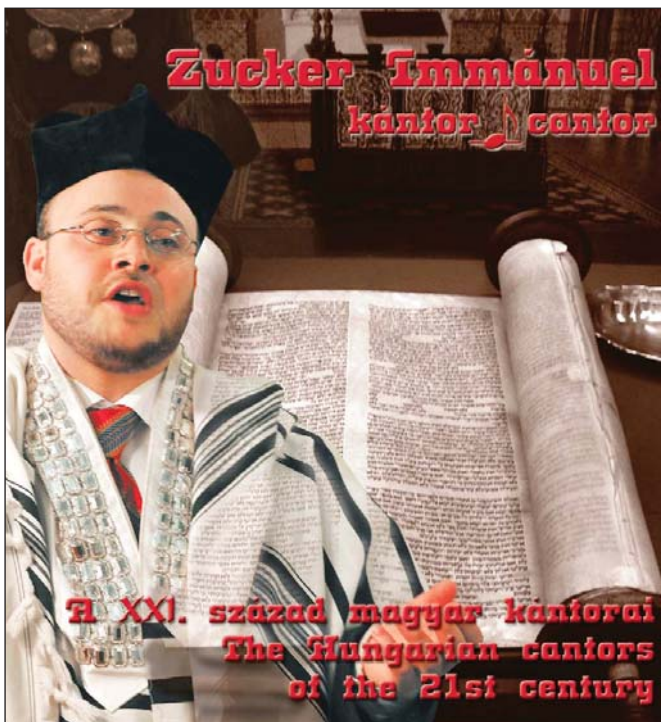
Purim mondanivalója a korszakok során sajnos sokszor elevenedett meg a zsidóság életében, melyeket nagy fájdalmak árán sikerült túlélni, átvészelni. Amikor újra felerősödnek a gonosz szavak, indulatok, a már-már leplezetlen gyűlölet, támaszkodjunk egymásra, közösségeinkre, ünnepeljünk közösen, érezzük a jókedvet, világságot, mert a sötétséget mindig legyőzi a fény.

Megyes Pál

Megjelent Zucker Immánuel kántor CD albuma

Zucker Immánuel 1981-ben született Szegeden. Szülei vallásosan nevelték, édesapja ismert rabbi volt. Három évesen lett budapesti Bethlen téri zsinagóga gyermekkórusának alapító tagja. Fiatal kora óta előimádkozó. 2004-ben Innsbruckban, az őszi nagyünnepken

ő látta el a kántori teendőket. 2006-ban kitűnő eredménnyel végezte el az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem (OR-ZSE) kántor szakát, majd tanulmányait USA-ban, a Yeshiva University-n folytatta. Mestereinek tekinti Klein Ervin, Joseph Malovany, Noach Schall és Giora Sharon kántorokat. Eredeti askenáz rítus szerint imádkozik, chaszid dallamokkal fűszerezve az imák recitálását. Különleges és egyedi előadásmódja a régi nagy kántorokra emlékeztet, akik mindenáron ki akarták könyörögni az Ő való áldását, s mindazt a jót, amiért a kántor a közösség küldötteként imádkozhat. Az egyik kiemelkedő magyarországi közösség, a

budapesti Nagyfuvaros utcai zsinagóga kántora. Az OR-ZSE Liturgia szakának egyik legfiatalabb oktatója.

A CD megrendelhető a kiadótól: Gabbiano Print kft. és a KZSH titkárságán. E-mail: gabbianoprint@gmail.com vagy kile@menhaz.sk

Ütővel a kézben...

megemlékezés az ENSZ Holokauszt emléknapján Komáromban

Fiatal pár sétál kezében ütővel az egykori komáromi neológ zsinagóga bejárata felé, fallabdázni mennek az elpusztított közösség legnagyobb imaházába. Mintha fel sem tűnne nekik, az a közel félszáz ember, akik emlékezni gyűltek össze, táblát avatnak az épület falán az auschwitzi koncentrációs tábor felszabadításának 65. évfordulója előtt három nappal. Valószínű 1944-ben is így sétáltak volna el a dél-komáromi vasútállomás felé terelt zsidók csoportja mellett...

Az ENSZ Holokauszt nap alkalmából a Komáromi Zsidó Hitközség előadásokkal, emléktábla avatással és irodalmi összeállítással tisztelgett az áldozatok emléke előtt.

Pécsi Tibor tanár, történész a budapesti Holocaust Emlékközpont munka-

Pécsi Tibor történész, tanár előadás közben

társa áttekintést nyújtott a Vészkorszak helyi eseményeiről, ismertette a zsidó lakosságot sújtó megkülönböztető intézkedéseket, a gettóba zárás és deportálás menetét.

Mgr. Viera Kováčová (Szlovák Nemzeti Felkelés Múzeuma, Beszter-

cebánya) A szlovák zsidóság tragédiája 1938-1945 címmel tartott interaktív előadást az érdeklődők által megtöltött Wallenstein Zoltán teremben.

A megemlékezés keretében emléktáblát avattunk az 1863-ban épült egykori neológ zsinagóga falán, mely 1944-ig szolgáltá hűveit. Az épület a második világháború során megrongálódott, a hazatérő maroknyi túlélő többé már nem tudta eredeti céljára használni a Király püspök és Hajnal (ma Štúr) utca sarkán álló imaházat. Az újjáalakult, anyagi gondokkal küzdő hitközség 1950-ben adta el az épületet azzal a kitételrel, hogy arról minden olyan jelképet távolítsanak el, amely szakrális jellegére utal. Az első világháborús emlékművet és a zsinagóga tetejét díszítő két kőtáblát a helyi zsidó temető ravatalozójában helyezték el.

Az emléktábla avatásán beszédet mondott **Deutsch Róbert** budapesti főrabbi, **Bastrnák Tibor**, Komárom város polgármestere és **Pasternák Antal**, közösségünk elnöke. A Hit Gyűlekezete közösség tagjai **dr. Topál László** és a **Konkolyi testvérek** rövid műsorukban az emlékezés fontosságát hangsúlyozták. A táblát közösen lepellezte le városunk polgármestere, a főrabbi úr és közösségünk vezetője.

A hitközség tagjain kívül szép szám-

Deutsch Róbert, főrabbi emlékezett

ban jelentek meg városunk és a környező települések lakosai, Észak- és Dél-Komárom képviselőtestületének

Bastrnák Tibor polgármester

tagjai, a társegyházak, politikai pártok képviselői és a sajtó munkatársai.

Az emléknap a Menház épületében folytatódott **Mátraházi Ferenc** és **Szűcs József** tatabányai tanárok zenei-irodalmi összeállításával.

A megható műsor után **Megyes Pál**, az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem rabbihelyettes szakos hallgatója vezette be a megjelenteket a közelgő Tü-BiSvát ünnep rejtjelmeibe. Az az áldások kíséretében a vendégek közösen fogyasztották el a 15 féle gyümölcsöt.

Köszönet mindazoknak, akik segítettek az emléknap zavartalan lebonyolításában.

Szűcs József verseket szavalt

„Készítsetek nekem szentélyt, hogy köztük lakjam”

Pasternák Antal, a KZSH elnökének beszéde az ENSZ Holokauszt napon a neológ zsinagóga táblaavatásán

Mózes második könyvének mondatával köszöntöm az emlékezőket a komáromi zsidóság legnagyobb szentélye előtt.

1863-at írtak akkor, amikor nagy ünepség keretében átadták ezt az épületet. Ugorjunk egy kicsit vissza az időben. Fejlődő, virágzó közösséget láthatott ekkor az erre sétáló. Folyamatosan érkeztek a zsidó családok Komáromba, megvolt itt minden, ami a közösség életéhez szükséges volt. 1862-ben került Komáromba Schnitzer Ármin, a neves főrabbi, aki 52 éven át vezette hitközségünk vallási életét, ő lett később a budapesti rabbiegyesület elnöke, fontos szerepet betöltve a magyar zsidóság életében.

Ebben a kedvező környezetben épült fel a nagytemplom itt a Király püspök és az akkori Hajnal utca sarkán. Neológ templomnak hívták akkor, amikor a neológia még nem is létezett. Az avatás után 5 évvel ült össze a kongresszus Budapesten, melynek eredménye a szakadás lett. A klasszicista nagy zsinagóga a neológia központja lett, az alakuló ortodox hitközség 1907-ben nyitotta meg zsinagógáját szemközt.

A korabeli feljegyzések jelentős eseményekről szólnak, 1864-ben 12 Tórát adnak át, működnek a különböző egyletek, itt énekel a komáromi zsidó énekkar. Itt működött Wallenstein Zoltán, a későbbi neves pécsi főrabbi, majd Wadmann Ernő, - akit híveivel együtt deportáltak- zárta a sort. A közösség él. A fejlődés szinte töretlen, függetlenül attól, merre rajzolódnak az országhatárok.

A harmincas évek végén a komáromi zsidó közösséget is egyre jobban elérte a fasizmus szele, szűkülni kezdett az élettér, ezzel a zsidó közösség addigi virágzása fokozatosan hanyatlásnak indult. A munkaszolgálatra vitt férfiak sorsa már előre vetítette a tragikus napokat, 1944 tavaszát. Március 19. a német megszállás kezdete és június 15. az első komáromi Auschwitz-Birkenauba induló transzport indulása között kevesebb mint három hónap telt el.

Ezekben a napokban fokozatosan elhallgatott az ima hangja a város legnagyobb zsinagógájában is, nem olvastak többé Tórát, nem volt már bar micvó, esküvő.

A komáromi zsidóság szimbóluma némán nézte végig közössége elhajtását, majd elárvultan, megrongálva várta haza a túlélőket. Látta, amint páran még visszatérnek, de az imádkozás helye már soha többé nem lett. Az újjáéledő kis hitközség adóssággal tele kezdte életét, látva a realitásokat az akkori vezetők 1950 júniusában úgy döntöttek, eladják zsinagógájukat. Feltehetően szabták minden olyan jel eltüntetését az épületről, amely az eredeti funkcióra emlékeztetett. Két jel maradt, a Tízparancsolatot ábrázoló kőtáblákat és az I. világháború komáromi zsidó hősi halottainak emlékműve- Berecz Gyula alkotása- temetőnk ravatalozójába kerültek.

A Komáromi Zsidó Hitközség az utóbbi időben minden évben táblát avat a város egy-egy olyan épületén, amely a közösség múltjában meghatározó volt. Az ortodox zsinagóga 100.

születésnapján kezdődött tevékenységünk, a Menháznál folytatódott. Ma ez itt a harmadik állomás, amely közel sem az utolsó...

Hatvan év után először héber szöveg kerül ma a zsinagóga falára. Jelet hagyni, ezzel tisztelve a múlt előtt, üzenve a jelen és a jövő városának.

Kinek is üzen a tábla?

Üzen minden erre sétálónak, a gimnáziumokba igyekvőknek, a turistáknak, egyszerűen mindenkinek. Mesél egy időszakról, amely a város történetének meghatározója volt, amikor ugyanúgy megteltek a zsinagógák, mint más vallások templomai, a zsidó élet a mindennapok része volt.

Üzen a komáromi antiszemítáknak... akik egyre többször és egyre erősebben hallatják hangjukat, holokauszt helyett holokamuról írva internetes fórumokon, szélsőséges eseményeket szervezve. Üzeni nekik, hogy itt áll egy épület, egy ősi vallás imaháza, amely sokáig zöldségraktár volt, ma sportcentrum... Nem volt Holokauszt? Hova tűntek akkor a hívei? Hol van a komáromi zsidó közösség?

Mit is üzen ez a tábla?

Üzen a fényes múlttól, neves rabbikról, híres kántorokról, ünnepekről, családi és közösségi eseményekről. Üzen arról, hogy itt az ideje a szembenézésnek. Elmesélni, megírni a múltat. A szép és a kevésbé szép időköt. Elmondani, hogy a komáromi zsidó közösség megsemmisítése német segédlettel zajlott ugyan, de a helyiek aktív közreműködése és sokak passzív közönye olajozta a gépezetet, gyorsította az elkerülhetlent... Üzen arról a szívünkben élő reményről, hogy egyszer még lesz zsidó élet itt. Mily szép is lenne...

A kő a zsidóságban az emlékezés jele... Ősi hagyományaink szerint sírkövet állítunk halottainknak, temetőlátogatáskor jelképesen egy-egy kavicst helyezünk a kőre. Ez a tábla egyben jelképes sírköve is mindazoknak az itt imádkozóknak, tanulóknak, akiknek nem adatott meg, hogy lehessen sírkövük. Hamvaik ott maradtak a 65. évvel ezelőtt felszabadult szörnyű helyen, a legnagyobb koncentrációs táborban Auschwitz-Birkenauban.

Emlékezzünk rájuk!

Emlékezők az egykori neológ zsinagógánál...

STETL – a Hitközségi Híradó kulturális oldala

Az oldal a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma támogatásával jött létre!

Fried Kálmán utca és Fried Kálmán reliefje

(A komáromi városi tanács 1918. májusi közgyűlésén hozott megghiúsult határozatait)

Az etnológusok, történészek és más társadalomkutatók számára egy-egy téma kutatása során a korabeli sajtó fontos forrásnak számít, mivel ezekben sok olyan információ marad fenn az utókor számára, amelyek a lokális emlékezetből már régen kikoptak, feledésbe me-

rültek. Különösen érvényes ez a komáromi zsidóság történetét kutató számára, mert sajnos, nagyon sok dokumentumnak nyoma veszett a vészkorszak során. A Komáromi Lapok és a Komáromi Hírlap című regionális lapoknak köszönhetően számos adalékhoz juthatunk az egykor virágzó Komáromi Zsidó Hitközség történetére vonatkozóan. Az ezekben olvasható hírek, cikkek segítségével nagyon jól rekonstruálható ennek a közösségnek politikai, kulturális és társadalmi élete, s egyben az antiszemitizmus és a zsidóüldözés történetéhez is nagyon sok fontos adalékot találhatunk.

Fried Kálmán (1835-1913) hosszú éveken keresztül volt elnöke a *Gemilut Haszadim* Jótékony Egyletnek, ő alapította a Menházat, s nagy megbecsülésnek örvendett a város nem zsidó polgársága körében is. Vele kapcsolatban olvashatunk a Komáromi Lapokban Komárom Városi Tanácsa által 1918-ban hozott határozatról, amelynek megvalósítására sajnos nem került sor. Tekintettel arra, hogy az újságcikk számos fontos adalékot tartalmaz a Komáromi Zsidó

Hitközség első világháborús éveire vonatkozóan is, az alábbiakban változtatás nélkül teljes terjedelmében közöljük. Fried Kálmán és felesége közös sírmléke héber feliratának magyarra fordításáért Dr. Bányai Viktóriának, az MTA Judaisztikai Kutatóközpontja tudományos főmunkatársának tartozunk köszönettel!

L. Juhász Ilona

(A fordítás a szlovák rész 4. oldalán olvasható)

„Az Izraelita Jótékony Egylet közgyűlése.

Egy füzet fekszik előttünk, a Komáromi Izraelita Jótékony egylet és az általa fenntartott menház 1917. évi ötvenedik pénztár és vagyonkimutatása, amelyet az egyesület buzgó és minden nemes ügyért lelkesedő elnöke, Fried Miksa terjeszt elő. Az elnöki jelentés legelőször külön fejezetet szentel az egyesület megboldogult társelnöke és egyik alapítója dr. Szepesi Zsigmond emlékezetének és kegyeletes szavakkal örökíti meg a megboldogult bokros érdemeit, majd meleg szavakkal parentálja el a múlt évben elhunyt Haasz Adolf, Kauffman Mór, Löwy Béla, Löwy József, Weisz Lajos és Weisz Fülöp tagokat, akik az egyesület ügyeit mindenkor szívükön viselték.

A szegények segélyezésére több mint három ezer koronát fordított az egyesü-

let, mely maga is kevesli, hogy csak ennyivel segíthetett. Őszintén vallja be: „Sajnos, e tekintetben a t. tagjaink minden áldozatkészsége dacára sem voltunk képesek a hozzánk fűzött reményeknek teljesen megfelelni, a napról-napra emelkedő drágaság arányában kellő segínyt nyújtani nem tudtunk!”

A menházban jelenleg 5 agg kap teljes ellátást. Az egyesület 60 gyermeket téli ruhával és cipővel, közel hatezer koronával költséggel felruházott.

A menház, melyet negyed fél évig önkéntes felajánlás folytán hadikórházul használt a katonaság, a múlt évben felszabadult, melyért Antal Hugó dr. főtörzsorvosnak hálás köszönettel adózik az elnöki jelentés.

Megemlíti azután a jelentés, hogy a város május havi közgyűlése a Hajnal-utcát Fried Kálmán utcának nevezte el és javasolja, hogy a vá-

lasztmány abbeli határozatát, hogy a menházon nagylelkű elnökének, néhai Fried Kálmán képének reliefjét elhelyezi, hajtsa végre.

Az egyesületnek vagyona 124,507 K 25 f. és tagjainak száma 128.

Az egylet jubiláris közgyűlését f. hó 21-én délután 4 órakor tartja a hitközség tanácstermében.

Ötven esztendő nagy idő. Az egyesület ötven esztendő közhasznú munkásságra tekinthet vissza, amely munkásság jótékony hatással volt azokra, akik élvezték. Az egyesület jubiláris közgyűlése alkalmából szívesen köszöntjük és kívánjuk, hogy feladatát a jövőben még nagyobb sikerrel tölthesse be, melyre különben Fried Miksa elnök buzgósága a garancia.”

(Komáromi Lapok 1918. július 20. 5. p.)

Mace és Maci és Sófár Süni kalandjai avagy az ifjúság oldala

Egy emlék a múltból

Úgy érzem, ahogy az ember korosodik, úgy jönnek elő a régi, sokáig nem firtatott emlékek. Vagy váratlanul előtörnek, vagy nosztalgizálás közben jutnak eszünkbe olyan dolgok, amelyeknek az évtizedek során nem tulajdonítottunk különösebb jelentőséget. A rohanós ifjúkorban, a felelősséggel és a család körüli gondokkal teli években, évtizedekben, szinte nem is gondolunk arra, hogy egy-egy gyermekkori emlék, akár sorsdöntő is lehet életünkben, meghatározhatja annak későbbi felfogását.

Édesapám, közismerten barátkozó, jó humorral bíró ember lévén, szinte mindig elhívta valamelyik barátját a sok közül, akikkel konyhánkban üldögélve, hosszasan elbeszélgettek az élet örömeiről, nehézségeiről. Hogy miért éppen a konyhában, nos ezt soha nem tudtam megérteni, de talán azért, mert anyám nem szerette, ha a vendégszobában dohányoznak. Így a konyha nyújtotta a teljes kényelmet. Az sem volt akadály, ha anyám éppen főzött. Legalább ő is néha-néha hozzászólhatott a férfiak „végtelesen komoly” eszmefuttatásához. Ami pedig minket gyerkőcöket illetett, igencsak szerettük hallgatni a felnőttek beszélgetését. Én, legalábbis nagyon.

Egyszer, valamikor a 60-as évek elején, apám nagyon jó barátja, Kraus Dezső bácsi látogatott meg bennünket. A komáromi vágóhídon dolgozott portásként. Néhány kilónyi húst hozott, „hadd nőjenek a gyerekek” címen. Úgy mondta, azért kapnak az alkalmazottak néha egy kis húst, hogy ezzel is megelőzzék az üzemi lopásokat. Apám ezen jót derült, hiszen abban az időben (is) szinte mindenütt mindent elloptak, ami mozgatható volt. Ezen aztán „elrágódtak” néhány percig, bár a nevesített, Dezső bácsi által hozott hús, már csak egy kérdést hagyott megválaszolatlanul.

- *Miért nem haza vitted a családotnak?* – kérdezte apám.
- *Tudod Jenő, mi zsidók nem eszünk sertéshúst* – volt a válasz.

Apám szemrebbenés nélkül vette tudomásul, hogy Dezső bácsi zsidó vallású, azt meg egyébként is tudta, hogy ők nem fogyasztanak sertéshúst. Nem ő volt az egyetlen zsidó vallású barátja apámnak, hiszen pozsonyi ember lévén, rengeteg zsidó, szlovák és német baráttra tett szert. Aztán tovább beszélgettek, mígnem, Dezső bácsi – már nem emlékszem minek az okán – említést tett focista múltjáról. Ekkor a jó humorérzékkel megáldott apám, csipkelődősen megkérdezte:

- *Dezsőkém, azt akarod mondani, hogy ezekkel a „pilic” lábakkal fociztál?*

Egy pillanatra megállt a levegő kis konyhánkban. Dezső bácsi elkomolyodott, és valami borzalmasan szomorút véltem felfedezni a szemében.

- *Tudod, nem mindig volt ilyen „pilic” lábam. Azóta ilyen, amióta visszajöttem a koncentrációs táborból. Ha tudnád, mit éltem át, akkor nem csinálnál viccet a lábamból. De most az a fontos, hogy túléltem, itt vagyok, és egy kedves barátom családjával beszélgethetek* – mondta lehajtott fejjel.

Az oldal a Jewish Child's day támogatásával jött létre!

Azon az estén, már senki nem viccelődött. Gyermekként is éreztem a feszültséget, amelyet apám próbált ugyan bocsánatkéréssel helyrebillenteni, de a kimondott szót visszaszívni már nem lehetett. Dezső bácsi, a megannyi megaláztatást megélt ember higgadságával úgy tett, mintha már nem is emlékezne a néhány perccel ezelőtti témára. Jól tudta, hogy apám nem az az ember, aki szándékosan megbántana valakit. Ezért, úgy folytatta a focival, mintha mi sem történt volna.

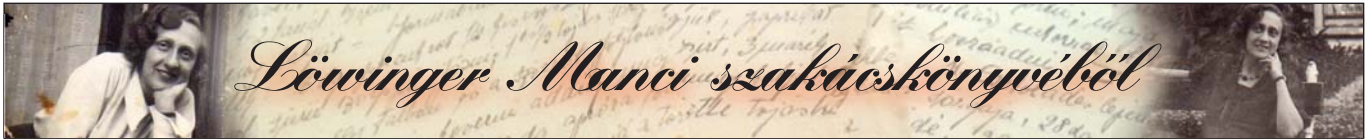
„Amikor visszajöttem a táborból, nem volt kihez mennem, nem volt hol lehajtani a fejemet, nem volt mit ennem. Más nem jutott az eszembe, ezért a ráckerti pálya felé vettem az utamat. Meglepődtem, a KFC-ben milyen gyorsan kiheverték a háború nyomait, hiszen a pályán éppen edzés volt. Amikor az életben maradt, volt játékosársak megláttak, döbbenet néztek rám, majd egyszerre kezdtek ölelgetni. Rövidre fogva, a klubvezetés azonnal gondoskodott elszállásolásomról és étkeztetésemről. A mai napig hálával gondolok rájuk, így szeretett klubomra is” – mondta felcsillanó szemekkel Dezső bácsi.

Ezek után, még sokszor találkoztam Dezső bácsival, hiszen többször hozott húst, hogy „nőjenek a gyerekek”, de az utcán is egymásba botlottunk néha. Aztán nemsokára jómagam is a KFC diákcsoportjában találtam magamat. Ekkor kezdtem igazából megérteni, miről is beszélt annak idején a sovány, idősödő zsidó ember. Összetartásról, emberszeretetről, klubszeretetről.

Amikor később, a KFC történelmével kezdtem foglalkozni, egyre gyakrabban jutott eszembe a jószágos Dezső bácsi. És amikor a korabeli feljegyzésekben felfedeztem a nevét, onnan kezdve, már végérvényesen nem tudom kitörölni őt emlékezetemből.

Dezső bácsi, már régen örök álmát alussza. Bizonyára, sőt biztos, neki is jutott hely az égi KFC csapatában. Talán már megbocsájtott édesapámnak is, nem szándékos, de mégis helytelen viccelődéséért. Idén, amikor 110. születésnapját ünnepli majd az ország egyik legpatinásabb klubja, feltétlenül meg kell emlékezni azokról, akik megalapították a klubot, majd mindig magasabbra emelték annak lila-fehér zászlaját. Nagyon sokan voltak közöttük zsidó emberek, sajnos olyanok is, akik a kegyetlen háborúnak köszönhetően, nem természetes halállal fejezték be földi életüket. Ők is valamennyien itt lesznek velünk, amikor felcsendül a klub himnusza, és kezdetét veszi az ünnepség. Ők, tisztességes komáromi polgárok, akik életük végéig hűségesek maradtak a városhoz, a lila-fehér színekhez.

Böröczky József (Delta)

Álarcos ételek

Purim ünnepe a vidámság ünnepe. Története az Eszter könyvében, a Mégilát Eszterben olvasható. A gonosz Ahasvéros és tanácsadója Hámán ki akarta irtani a zsidókat, Eszter és Mordecháj győzedelmeskedett. A zsidó közösség megmenekülésére emlékeznek három napig. Ádár tizenharmadikán Eszter börtje van, Ádár tizennegyedikén van a tulajdonképpeni Purim, ádár tizenötödikén következik a Susán purim.

Purim a zsidó karnevál, a zsidó far-sang. Gyerekek és felnőttek kosztümök és álarcok segítségével teljesítik az átváltozási álmaikat. Egy napra a kedvence jelmezbe öltöznek. A felnőttek ebből az alkalomból megengedik maguknak a szélsőséges változást. Egy napig király vagy koldus, férfi vagy nő, kán-kán táncos vagy Charlie Chaplinek lehetnek. Purimi jelmez ballok és

a karneváli felvonulások a purimi tradícióhoz tartoznak.

Vannak olyan ételek, amelyeket mindig álarcban tálalunk. Például a májpástétom nem májból készül, hanem padlizsánból vagy gombából, vagy lencséből. A gesztenyepüré babból vagy hal csirkemellből. A cikória kávénak jeleníti magát és a szentjánoskenyeret darálva kakaópor jelmezben találhatjuk

A Mislóáh Mánót (Slách Monész), illetve a sütemény és édesség tál küldése egymásnak sok örömet hoz annak, aki küldi és annak, aki kapja. Főleg ha a saját készítésű finomságokat küldünk. A bejgli és a Hámán füle nélkül nincs púrimi tál. Cukorkák, marcipán és csokoládés narancshéj egészítik az ünnepi tálalt.

Csokoládés narancshéj: 4-5 vas-

tag héjas narancs, 4 pohár cukor, 1 citrom leve, 10 dkg csokoládé

A narancsokat lehámozzuk, a héjat hosszúkás cikkekre vágjuk. Bő vízben jól megdörzsöljük, egy-két napig áztatjuk, a vizet naponta váltjuk. A cukrot a vízzel felfőzzük míg átlátszó szirup lesz. Hozzáadjuk a narancshéjat és kb. még 20 percig főzzük. 10 perc után hozzáadjuk a friss citromlevet.

Szűrőkanállal tálba szedjük a narancshéjat, miután kihűlt olvasztót csokoládéba mártjuk. Zsírpapíron vagy rácson szárítjuk. Zárt üvegben vagy kek-szes dobozban tároljuk purimi slách mónészig.

Boldog és vidám ünnepet kívánok!

Orna Mondshein,
Ashkelon, Izrael

Kile Kaleidoszkóp

Nyugdíjat kapnak a gettók kényszermunkásai

Ötszáz millió eurós, pótlólagos nyugdíjkifizetésre számíthatnak az egykori gettók kényszermunkásai – közölte szerdán az észak-rajna-vesztfáliai tartományi szociális bíróság.

Az illetékes nyugdíjhatóságok az erre vonatkozó új szövetségi jogszabály szerint valamennyi nyugdíjigényt visszamenőlegesen megvizsgálják - tette hozzá a bíróság szóvivője. A szövetségi bíróság korábbi döntése értelmében nyugdíj illeti meg a náci rezsim azon áldozatait, akik a második világháború idején az egykori gettókból kényszermunkát végeztek. Az érintetteket nyugdíj illeti meg abban az

esetben is, ha az akkori kényszermunka fejében „bérezésük” kizárólag természetbeni juttatás formájában történt.

Az észak-rajna-vesztfáliai tartományi szociális bíróság országos méretekben illetékes a gettómunkásoknak járó nyugdíjakkal kapcsolatos, Izraelből érkezett panaszok kivizsgálására. A bíróság becslése szerint a beérkezett nyugdíjkérvények több mint kétharmadát támogatni fogják. A rendkívül szigorú feltételek miatt a korábbi kérvények eddig mintegy 10 százalékát hagyták csak jóvá, és ez a panaszok özönéhez vezetett.

Az esseni bíróság elnöke, Jürgen Brand szerint mintegy 150-200 eurós, a pótlólagos havi nyugdíjakra és az utólagos kifizetésekre vonatkozó igényekről van szó. Pozitív elbírálás esetén négy évet visszamenőlegesen fizetnek ki. A tartományi nyugdíjbiztosító az Izraelből beérkezett 25 ezer igényből 7000-et már megvizsgált, de az eredményt még nem hozta nyilvánosságra.

A nyugdíjbiztosítókhoz egyébként összesen mintegy 70 ezer kérelem érkezett be, Izrael mellett a legtöbb az Egyesült Államokból és Kelet-Európából.

Forrás: www.mazsihisz.hu

Immánuel Zucker vydal CD-čko

Immánuel Zucker sa narodil v roku 1981 v Segedíne. Rodičia ho vychovávali v náboženskom duchu, jeho otec bol známym rabínom. V detskom speváckom zbere synagógy na ulici Bethlen v Budapešti spieval od založenia zboru už ako trojročný. Veľmi skoro sa stal kantorom. V roku 2004 na Vysoké sviatky vystupoval ako kantor v Innsbrucku. V roku 2006 absolvoval s vynikajúcim výsledkom Židovskú uni-

verzitu – odbor kantorstva. V štúdiách pokračoval v USA na Yeshiva University. Za svojich majstrov pokladá Ervína Kleina, Joseph Malovanyho, Noach Schallu a Giora Sharona. Modlí sa na aškenázsky spôsob a dopĺňa to chasidskými melódiami. Má svojrázny, individuálny prednes, ktorý pripomína starých kantorov, ktorí vždy orodovali k Všemohúcemu za všetko dobré, začo sa môže modliť kantor, ktorý je vyslan-

com komunity. Je kantorom v jednej z význačných synagóg v Budapešti, je to synagóga na ulici Nagyfuvaros. Patrí medzi najmladších vyučujúcich na Katedre liturgie Židovskej univerzity.

CD-čko si môžete objednať u vydavateľa: Gabbiano Print kft. a na sekretariáte ŽNO.

E-mail: gabbianoprint@gmail.com, menhaz@menhaz.sk

S raketou v ruke...

(Pokračovanie zo strany 1.)

Pri odhalení pamätnej tabule predniesol svoj prejav rabín **Róbert Deutsch** z Budapešti, primátor mesta Komárno **MUDr. Tibor Bastrnák** a predseda našej ŽNO **Anton Pasternák**. Členovia Spoločnosti Hit, **dr. László Topál** a súrodenci **Konkolyovci** vo svojom krátkom programe zdôraznili potrebu spomínania. Pamätnú tabuľu spoločne odhalil primátor mesta, hlavný rabín a predseda našej ŽNO.

Popri členoch našej komunity boli prítomní aj obyvatelia z okolitých miest, členovia zastupiteľského zboru miest Komárno a Komárom, predstavitelia cirkví, politických strán a médií.

Pamätný deň pokračoval v Menháze literárno – hudobným večierkom v podaní profesorov z Tatabánye, **Ferenca Mátraháziho** a **Józsefa Szúcsa**.

Po dojímavom programe prednášal **Pál Megyes**, poslucháč Židovskej univerzity, o blížiacom sa sviatku TuBiŠvat. Následne prítomní recitovali požehnanie a konzumovali 15 druhov ovocia.

Ďakujeme každému, kto nám pomohol pri realizácii pamätného dňa.

PA

Gratulujeme!

Milí priatelia,

S vďakou k Hašemovi sme sa chceli podeliť s Vami o radostnú udalosť. V piatok večer, 8. januára 2010 (23. Tevet 5770), sa nám narodilo dievčatko.

Ďakujeme B., bábätko a mama (a aj zvyšok rodiny!) sú v poriadku.

Dievčatko dostalo meno na šabat ráno (9. január/ 23. Tevet) v bratislavskej synagóge. Ako je to našim zvykom, dievčatko dostalo meno počas prvého čítania Torah nasledujúceho po narodení. Dievčatko dostalo meno **Shaina**, čo v jazyku jidiš znamená krásna.

Rabbi Zev a Bina Stiefel

V mene ŽNO Komárno a čitateľov Spravodajcu rodine Stiefelovej srdečne gratulujeme! Mazl Tov!

(Folytatás a magyar rész 6. oldaláról)

Fried Kálmán síremlékének felirata

Keleti oldal – héber rész:

Mirjam Fried

Elhunyt ijjar hó 19-én, 667. Legyen lelke bekötve az élet kötelékébe!

Nyugati oldal:

„És kezébe vette Mirjam a jószágot”

Könyörületesség és jótékonyosság, amit tett mindenkor, szeretetben és hitben élt minden napján.

Legyen áldott az emlékezete és békés a nyugvása!

MIRJAM FRIED

Devora lánya

Elhunyt ijjar hó 19-én, 667.

A férje is kezébe vette Urának minden jószágát.

Egyetlen, és nincs másik olyan nagylelkű, mint ő a városban, özvegyek támasza, árvák és szűkölködők atyja.

Jótékonyága örökké (fennmarad) a menházban, amit az aggoknak alapított.

KALMAN FRIED úr emléke legyen áldott vezetője és irányítója a Gemilut Haszadim Egyletnek.

Tiszta lelke eltávozott

szíván hó 4-én, 673. a kis időszámítás szerint.

Legyen lelke bekötve az élet kötelékébe

Magyarzat a kis időszámítás fogalmához:

A zsidó hagyomány szerint az évszámokat betűkkel írják le, de az ezres helyiérték elhagyásával, tehát 5765 helyett csak 765-öt írnak (kis időszámítás). A számokat a betűk értékeinek összeadásával képzik.

5765 tehát 765 = שש"ה

Egyes sírfeliratokon megtalálható a teljes évszám kiírás, ahol a kis időszámítás szerinti szám elé odaírják az évezredet jelölő számértéket is:

5765 = ה(5) ם (60) ן+ת(700) ןה(5000)

Megyes Pál

Nový predseda revíznej komisie ÚZ ŽNO v SR

Rozhovor s MUDr. Tomášom Šternom

Mám 37 rokov, som absolventom LF UK v Bratislave, ale už niekoľko rokov sa venujem prevažne manažmentu v oblasti zdravotníctva. V súčasnosti som spolumajiteľom a výkonným riaditeľom Centra zdravia a krásy - Interklinik, ktoré je najväčším súkromným zariadením zameraným na estetickú medicínu (plastickú chirurgiu, stomatológiu, dermatokozmetiku, atď.) na Slovensku.

Čo sa týka mojich aktivít v rámci Židovskej komunity, pôsobil som dlhé roky ako predseda slovenskej sekcie ČSUŽM, takisto som niekoľko rokov vykonával funkciu šéfredaktora a editora časopisu Chochmes. Tretie volebné obdobie som členom predstavenstva ŽNO Bratislava.

Nedávno ste boli zvolený za predsedu revíznej komisie ÚZ ŽNO v SR. Aké sú vaše najdôležitejšie úlohy? Aké plány máte na najbližšie obdobie?

Úlohy sú jasne dane samotným zmyslom fungovania revíznej komisie. Jej činnosť je priamo spojená s enormným objemom úloh, ktoré stoja pred novozvolenou exekutívou UZŽNO ako takou...vypomoc pri profesionalizácii procesov, zavádzaní transparentnosti v rozhodovaní o zásadných veciach, ale predovšetkým kontrola efektívnosti a správnosti mýňania finančných zdrojov, ako aj dodržiavania platných predpisov.

Žijete v Bratislave, ale s vašim menom je spojená aj v synagóga v Stupave. Prosím, predstavte nám tento projekt.

Vyššie 15 rokov sa v rámci svojho voľného času venujem dejinám židovských komunít na Slovensku, spracovaniu životných osudov významných osobností pochádzajúcich z nášho územia, ako aj dokumentovaniu stavu židovských pamiatok na území Slovenska. V tejto oblasti, ktorá priamo súvisí so záchranou nášho kultúrneho dedičstva, má naša komunita obrovské rezervy.

Záchrana pamiatok a skúmanie našej histórie stáli v uplynulom období na úplnom okraji záujmu mnohých vedúcich činiteľov židovskej komunity na Slovensku. Keď UZŽNO pred niekoľkými rokmi neprejavil záujem o záchranu unikátnej synagógy v Stupave (Stupavská synagóga, ktorá je zapísaná v zozname kultúrnych pamiatok Slovenska bola postavená v roku 1803 a je druhou najstar-

šou zachovanou synagógou na našom území. Patri k unikátnym architektonickým pamiatkam, ktorej význam ďaleko presahuje hranice nášho regiónu) rozhodol som sa pre jej záchranu niečo urobiť. Od roku 2002 sa pod záštitou neziskovej organizácie JEWROPE podarilo postupne synagógu zrekonštruovať tak, že pri príležitosti 205. výročia jej výstavby sa v jej priestoroch začali organizovať

slavská, košická a určite aj komárňanská židovská obec. Tieto by mali zabezpečiť poskytovanie základov vzdelávania náboženskej výchovy, histórie židovského národa, ktoré sú rozhodujúce pre budovanie židovskej identity. Toto všetko je však reálne, pokiaľ sa to "zabalí" do balíka, ktorý je pre deti a mládež atraktívny. To sú náročné úlohy, ktoré sú založené najmä na odbornosti poskytovateľov týchto aktivít a takýchto ľudí je v súčasnej exekutívnej štruktúre židovských komunít na Slovensku malo.

Akú víziu máte pre budúcnosť židovstva na Slovensku?

Čaka nás určite neľahké obdobie.

pravidelné kultúrne a spoločenské aktivity, určené tak pre židovskú komunitu, ako aj pre širokú verejnosť.

Ako je možné podľa vás aktivizovať strednú a mladšiu generáciu v prospech našej komunity?

Popri veľmi dôležitej sociálnej činnosti a starostlivosti o členov komunít v dôchodkovom veku, sa, žiaľ, poväčšine zabúda na mladú generáciu, ktorá je pre kontinuitu existencie našej komunity zásadná. V prvom rade je dôležité podchytiť mládež už v detskom veku. Aj pri aktuálnej demografickej štruktúre členov jednotlivých komunít je tu najmä vo väčších mestách priestor na vytvorenie možnosti pre vzdelávanie židovskej mládeže už od detského veku.

Kľúčovú úlohu tu zohráva najmä brati-

Okrem opäť narastajúceho antisemitizmu, ktorý však nie je, žiaľ, novým fenoménom, vidím ako najväčší problém pre budúcnosť nasej komunity už spomenutý nedostatok schopných ľudí v produktívnom veku, ktorí by boli ochotní rozvíjať aktivity židovských komunít. Bez takejto formy profesionálneho vedenia nie je možné zvrátiť jasne badateľnú stagnáciu kultúrneho, náboženského, ale aj sociálneho života komunít. Bez posilenia nášho kultúrneho a náboženského povedomia, zvýšenej podpory pre mladú a strednú generáciu, nevidím životaschopnosť, a tým ani budúcnosť židovskej komunity na Slovensku veľmi ružovo. Napriek tomu tu je veľmi pozitívny signál, a to v novom vedení UZŽNO, najbližšie obdobie je v tomto zmysle rozhodujúce, priority sú jasne dané...

Pozvánka

Židovská náboženská obec Galanta

Oznamujeme Vám, že 7. Adar 5770 pripadá na **21. februára 2010** t.j. nedeľa. Od 9.30 hod. podľa starých tradícií naši členovia navštívia každú rodinu. Zároveň **Vás P O Z Ý V A M E** do našej modlitebne, kde sa o **15.30** hod. bude konať Bohoslužba, po ktorej prednesie HESPED – kázeň pán rabín Baruch MYERS. Po kázni bude spoločné posedenie CHEVRA SUDA, kde si spomenieme aj na zosnulých súvercov za uplynulý rok.

Tešíme sa na spoločné stretnutie

Predstavenstvo ŽNO

Vítazné konkurzy

ŽNO v Komárne získala na realizáciu programov v roku 2010 finančné prostriedky prostredníctvom konkurzu z Holandského židovského humanitného fondu a z The Rothschild Foundation Europe, ako aj od MAZSIHISZ-u (Maďarsko). Ďakujeme!

Členský poplatok a poplatok za údržbu cintorína

Žiadame našich členov a každého, koho príbuzní sú pochovaní na našom cintoríne, aby čím skôr zaplatili členské poplatky na rok 2010 a poplatky za údržbu cintorína.

Vedenie ŽNO

Žiadame Vašu podporu

Zmena ČÍSLA ÚČTU!

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Účty sú v Sk aj v devízach!

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

☆ HH, Komárňanskú židovskú náboženskú obec a klub Šalom podporili: D.V. (Nové Zámky), B. T. (Komárno) a darcovia, ktorí si priali zostať v anonymite. Ďakujeme!

☆ Naša miniknižnica Bélu Spitzera bola obohatená novými knihami. Čakáme na našich milých čitateľov. Knižnica je otvorená počas úradných hodín.

☆ Starosta obce Koliňany (okres Nitra) napísal list našej ŽNO, v ktorom nás žiada o pomoc pri postavení pamätníka holokaustu. O podrobnostiach tohto šlachetného činu vás budeme priebežne informovať.

☆ Aj naďalej očakávame vaše články týkajúce sa židovských komunít na emailovej adrese kile@menhaz.sk.

☆ Gemerské osvetové stredisko v Rožňave nám zaslalo CD-čko o dvojdnovom spomienkovom podujatí týkajúcom sa holokaustu, ktoré sa uskutočnilo v decembri. Touto cestou blahozeláme k úspešnému programu, ktorý si vyžadoval mnoho práce!

☆ V marci tohto roku sa v Židovskom múzeu v Budapešti bude konať výstava izraelskej akademickej maliarky Miriam Neiger Fleischmann, rodáčky z Komárna. Pozvánka bude v nasledujúcom čísle.

Nová domovská stránka

ÚZ ŽNO má novú webovú stranu, ktorú si môžete prezrieť na internete: www.uzzno.sk.

Ospravedlnenie

V decembrovom čísle sme chybné uvedli meno pána rabína Daniela Mayera, ktorému sa týmto ospravedľujeme.

SPRAVODAJKA

S raketou v ruke...

Spomienka pri príležitosti Medzinárodného dňa pamiatky obetí holokaustu, vyhláseného OSN

Smerom k vchodu neologickej synagógy v Komárne prichádza pár mladých ľudí, v ruke s raketami. Idú hrať squash do bývalej modlitebne spustošenej komunity. Zdá sa, že si nevšimli ani to, že sa tu zišla asi pol stovka ľudí, ktorí sem prišli na odhalenie pamätnej tabule, už tri dni pred 65. výročím oslobodenia koncentračného tábora v Osvienčime. Pravdepodobne by sa aj v roku 1944 takto prechádzali vedľa skupiny Židov, ktorých hnali smerom k železničnej stanici...

Medzinárodný deň pamiatky obeti holokaustu si v Komárne uctili prednáškami, literárnym večierkom a odhalením pamätnej tabule.

Tibor Pécsi, historik, pracovník Pamätného strediska holokaustu v Budapešti, prednášal o miestnych udalostiach obdobia hrôzy, informoval o opatreniach, ktoré postihli židovské obyvatelstvo, zatvorenie do geta, deportácie.

Mgr. Viera Kováčová (Múzeum SNP

Banská Bystrica) predniesla v preplnenej sále Zoltána Wallensteina interaktívnu prednášku pod názvom Tragédia slovenských Židov 1938-1945.

V rámci spomínania sme odhalili pamätnú tabuľu na stene bývalej neologickej synagógy, postavenej v roku 1863, ktorá slúžila veriacim do roku 1944. Budova bola v priebehu II. svetovej vojny poškodená a hŕstka preživších už nemohla využívať synagóg, kto-

rá stála na rohu ulice Biskupa Király a Hajnalovej (dnes Štúrovej) ulici. Komunita, ktorá sa borila s finančnými ťažkosťami, budovu predala v roku 1950 s tým, že je potrebné odstrániť všetky symboly, ktoré pripomínajú jej sakrálny charakter. Pamätník I. svetovej vojny a dve kamenné tabule, ktoré dekorovali strechu synagógy, boli prevezené do márnice cintorína.

(Pokračovanie na strane 4.)

Purim 5770

Pri príležitosti Purimu vám na nedeľu **28. februára** ponúkame špeciálny program. Pozývame vás na výlet autobusom do malebného kúpeľného mesta Piešťany, kde na pozvanie rodiny Stiefelovcov budú spoločne oslavovať malé slovenské židovské komunity.

Program:

- 12:00** – Odchod autobusu od Menházu
- 14:00** – Prehliadka Piešťan
- 16:00** – Purim 5770 v Hoteli Magnólia
- 19:00** – Odchod do Komárna
- 21:00** – Príchod do Komárna

Účastnícke poplatky: pre členov ŽNO a pre každého, kto bol na bohoslužbách Vysokých sviatkov a na programe Chanuky: 7,- eur, ostatní záujemcovia 14,- eur.

Príhlásiť sa môžete do 19. februára 2010 na e-mailovej adrese kile@menhaz.sk alebo na telefónnom čísle 00421-35-7731-224.

Sederové posedenie

ŽNO v Komárne touto cestou pozýva každého záujemcu na tradičný sederový večer, ktorý organizujeme v **utorok 30. marca 2010** (druhý večer) o **18.00 hod.** v Menháze, v sále Zoltána Wallensteina. Sederom účastníkov povedie budúci rabín Pál Megyes. **Účastnícky poplatok** sú 2,- eurá.

Príhlásiť sa môžete najneskôr do 22. marca t.r. na adrese menhaz@menhaz.sk alebo na telefónnom čísle 7731-224 u vedúcej kancelárie Judity Haasovej

Oslavujeme spoločne!